

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de dōue ori pre septemana:
Duminică si Joi. — Prenumeratuna se
face in Sabiu la speditur'a foiei, pre afara la
c. r. poste cu bani gat' prin scrisori francate,
adresate către speditur'. Pretiulu prenumera-
tunui penru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 44.

ANULU XXII.

Sabiu in 6|18 Iuniu 1874.

tru celealte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarhia pre unu anu 8 fl. îéra pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri
strine pre anu 12 $\frac{1}{2}$ anu 6 fl.

Inserurile se plasesc pentru întâi' ora
eu 7 cr. sîruin, pentru a dōu'a ora cu 5 $\frac{1}{2}$ cr.
si pentru a trei' repere cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Legea scóleloru medii in Ungaria.

In fine a ajunsu proiectul de legea scóleloru medie, dupa multe aventuri, in ajunul dilei, in care are sa vîda lumen'ia vietiei. Proiectul de lege a trecut prin multe faze si s'a leganatu multu tempu intre mōre si vieti, pâna ce se radică din agonia si stracurându-se prin conferintie, sectivni, precum si prin comisiiunea centrala; — mâne, poimâne se va șterne in camera spre pertractare generala.

Sub impressionea desbaterilor din singuratiile sectiuni si din comisiunea centrala silevâmu unele momente mai caracteristice pentru cei ce se privesc chiamati a figură ca tribunalu pedagogicu, pentru constatarea usiurintei, ou care se occupa la noi omenii de cestiuenea cea mai momentuoasa, care conditioñea progresulu, seu regresulu statului, — de cestiuenea invetiamantului.

Incepemu cu principiul propusu de dep. Cseengery in conferintia din 2 Maiu, convocata de ministrul cultelor si alu instrucionei publice, care s'a si luatu de basa la impartirea obiectelor de invetiamant. Dupa principiul acesta, „suntu a se consideră: limb'a magiara*), limb'a latina si matematica ca obiecte principale in planulu de invetiamant, si in giorulu loru au sa se grupeze cele-lalte obiecte “Din acestu motivu s'a pusu limb'a magiara ca limb'a obligata din clas'a I in toate gimnasiale fără respectu la natiunităti.

Nu se pote contestă, ca limbile moderne se invetă in institute seu pentru necessitatea neincungurabilă din vieti'a practica, seu pentru tesaurile cunoscintielor si ideilor moderne depuse in ele. Luându alternativ'a prima la apretiere meritória nu va si greu de probat, cumca numai o minoritate forte neinsemnata a elevilor din institutele nemagiare va ave neincungurabilă necessitate in vieti'a practica de cunoscint'a perfecta a limbii magiare si anume acei elevi, cari dupa terminarea studielor voru intră in functiuni de statu. Din acestu motivu nu intielegemu ratiunea unei mesuri pedagogice, care dispune, ca pentru o minoritate absoluta a elevilor, care are trebuinția de limb'a magiara, sa sia silita o majoritate, care are prea putina necessitate; a o invetă inca din clas'a I gimnasiala. — Trezindu acum la ceea-lalta alternativa „ra limbile moderne se invetă pentru tesaurile cunoscintielor, ce coprindă“, nu e greu de a decide, care din limbile moderne merita eminenta consideratiune fata de imprigjurările in care traiau. Limb'a si literatur'a germana ofera unu materialu cu multu mai abundantu si mai aplu pentru educatiune si desvoltare spirituale, decât limb'a si literatur'a magiara. Limb'a germana merita deosebita atentiu si preferintia inaintea ori. carei alte limbile moderne, cându e vorba de limb'a magiara, sa fie cunoscintie si sciintie.

Regretâmu ca nu potemu afirmă acésta si despre limb'a elina. Nou'a lege o a esilatu mai de totu din scólele medie, degradandu-o la rolul secundariu de obiectu facultativu. Abstragendu motivele principale, pentru care acésta limb'a clasică trebuie sustinuta in ori ce planu

*) Nu potemu consimti cu dlu aut. in cee ce privesc limb'a germana, de-si nu contestâmu prestigiul limbii germane ca limb'a de cultura. Fia-care scola are misiunea de a deschide ea pôrt'a tesaurului cunoscintielor, si numai intru cătu nu ajunge scol'a remane la diligint'a propria a fia-cârui sa amplifice cunoscintie sele. Déca luâmu limbile moderne dreptu de mediolice pentru amplificarea acésta, vomu gasi concurentia mai multor limbile moderne, si atunci nu scimu pentru ce sa preferim pre cea germana? Pentru ca noi o scimu, se va respunde. Aici inse e vorba de cei ce nu o sciu, si acelora totu atât'a li e apoi, ori voru cauta medilocul prin limb'a englesa, francesa, italiana chiaru, caci aceste töce concura cu cea germana in tesauri de cunoscintie si sciintie. Red.

**) Ca parere de totu individuale ne amu luâ voia a dice ca in impregurările nostre prea multu tempu se prada in gimnasiale inferioiri cu limbile clasice mōre. Intr'o tiéra unde suntu asiá de rari scóle reale, invetiamantul in cele patru clase sa caute a face cătu de multu in limb'a materna, istoria, geografi'a si in sciintiele reale preste totu. Tinerilor bine instruiti intr'aceste li e usioru in cele patru clase, cari pregatesc pentru universitate a trece cu pasi rapedi preste limbile cele dōue clasice, cari pentru asemnanarea loru cea mare sa se incépa de odata cu lectura si gramatic'a. Red.

Aut.

*) Cea mai mare desconsiderare a natiunitătilor nemagiare, caci pentru aceste trebuie sa se numere si limb'a materna intre obiectele principale.

Aut.

de invetiamant, esista specialu pentru magiari ou motivu, multu prea gravu de cătu sa-lu pote ignoră, — unu motivu discutat prin jurnale si aprobatu chiar de magiari guvernamentali. Magiarii se temu de desnationalizare; de aceea este necesitate imperativa pentru ei a-si luă refugiu la studiul unui popor neutralu, si acesta este poporul elinu. Numai pre terenul neutralu alu vietii spirituale elineva poté Ungaria ajunge la inaltimaea teoretica scientifica a altor popore, numai pre calea aceea va potea manifesta o congenialitate cu aceste, fără ca sa se pericliteze spiritul nationalu. Totu spiritul elinismului — si unde radiza elu mai chiaru de cătu in limba — trebuie sa-lu suga magiarulu. Déca voiescu magiarii, ca gimnasiele din Ungaria sa se pote asemena cu gimnasiele altor popore civilisate si sa sia scóle pentru de a pre-gati barbatii eruditii (Gehrtenscholen), trebuie sa adopteze pre lângă limb'a latina inca unu elementu principalu pentru educatiune, care, déca nu va si elinismul, va trebui sa sia germanismul; caci intre tote poporele europene, poporul german este unicul, care are o irresistibila aderintia la activitatea spirituala continua si la cele mai vari speculatiuni scientifice. Ce rezulta de aci? Nici mai multu, nici mai puenu, decât, ca voindu magiarii a se feri de germanismul, in modu indirectu si-lu pondupa gutu. Aceste considerante trebuie sa le siba acei parinti ai patriei, cari au eliminat limb'a elina.

(Va urmă)

Prin jurnalele vienesi circuléza o pretinsa espectoratuna a lui Rieger, conduceatorul partidei nationale cechice, carea culminéza in ormatorele:

„Situatiunea politica a natiunei noastre (cechice) este forte trista; marturisescu ca este mai trista ca ori si cându alta data. Dupa ce si legile confessionale se sanctionara, cee ce n'asi fi acceptatii nici odata, in adeveru nu mai sciu ce este de facutu. Politica europea nu promite nici o schimbare in tempul mai de aprope; unic'a mea sperantia o mai punu in anul 1877, in care, dupa cum e scitu, se termina pactul cu Ungaria in privint'a financiala. Unu pactu pre unu sîru de ani mai incolo, fatia cu situatiunea cea incurcata financiala a Ungariei pote dă de grentati. Ungaria va trebui sa cera concessioni dela Cislaitani'a, la cari acésta nu se va invoi si deore-ce Cislaitani'a are lipsa de unu radimiu spre sus-tinerea echilibrului, va fi silita a pacta cu tierile cechice. Trei ani asiá dara cauta la tota intemplarea se mai acceptam“.

Observandu-i-se inimicit'a cea tur-bata a germanilor si magiarilor contr'a elementului slavic si ca din acésta causa acceptările de mai susu nu se voru putea implini, sa si respunsu Rieger:

„Atunci domniloru, atunci in adeveru nu mai sciu ce ne pote ajută seu statul. Atunci marturisescu, ca drumul nostru a fostu gresit, si eu me retragu cu totul de pre aren'a politica“.

Celima in „La Correspondance de Roumanie“:

„Diurnalele germane, si inainte de tota „Tagblatt“ de Vien'a au pusu in circula-tiune totu felulu de faime false despre o alianta tripla, ce s'aru fi incheiatu la Bucuresti intre Serbi'a, Muntenegru si Roma-

n'a. Diurnalele acestea pline de imagina-tiune au mersu asiá deparat, incătu au desco-perti detaliuri „precise si scôte din isvor-tele cele mai bune“, aducendu in cestiu-ne si pre unchiulu principelui de Muntenegru.

„Uniculu lucru, ce pote fi adeverat este ca la Bucuresci avu locu o intimitate intre Principele Carolu, principele Milianu si ministrii loru. Ca intimitatea acésta este egala unei aliantie, nu vomu putea nega; inse, cum dice fôia bucuresténa „La Rou-manie“, aliant'a acésta, curatul defensiva, nu va putea fi considerata la Constant'opole, dreptu de o amenintare. „Uniunea face puterea“. „Vasalii cei mici“ se unescu, nu pentru a atacă pre „suzeranulu“ loru, ci pentru de a-lu face sa intelégă, ca preten-siunile lui suntu vane, si ca in presentu ele se voru sfermă contra unei resistintie invin-gibile.

„Va intielege Pôrt'a indigitatiunea a-césta? Noi ne indoim. In casulu acesta este datoria puterilor garante sa demon-stredie guvernamentul turcescu ca lui nu i s'a datu dreptulu de protectiune si supra-veghire asupr'a principatelor danubiane pentru de a crea neintreruptu conflicte si pentru de a formula pre fia-care di preten-siuni de o esageratiune nesocotita.“

Publicarea protocoleloru a cărtilor funduari in Transilvania.

Edictu.

Despre publicarea cărtilor funduari pre-gatite respective suscepute:

In comunele tienetore de sedria ju-decatorésca din Székely - Udvárhegy, im-partite judecatoriei cercuale din Etéd;

In comunele tienetore de sedria ju-decatorésca din Gyergyó - Szent-Miklós, im-partite judecatoriei cercuale de acolo;

In comunele tienetore de sedria ju-decatorésca din Csík - Szereda, im-partite judecatoriei cercuale de acolo;

In comunele tienetore de sedria ju-decatorésca din Mureş - Vasarhegy, im-partite judecatoriei cercuale din Sanmartinu, luându afara comunele cele mai injosu enumerate;

In comunele tienetore de sedria ju-decatorésca din Hateg, im-partite judecatoriei cercuale de acolo, Totesd, Zejkfalva si Mostacani, in care comune localisarea inca nu s'a termnatu;

In comun'a libera regia orasienésca Sabiu, tienetore de sedri'a si judecator'a de acolo; in fine

In comun'a Vorperu, tienetore de sedria judecatorésca din Sabiu, im-partite judecatoriei cercuale din No-crichi.

In urm'a ordinatiunei inaltului ministeriu reg. ung. de justitia d. d. 31 Martie 1874. Nr. 985 in privint'a mentionatelor operate de cărti funduarie se fac cunoscute urmatorele :

L Localisarea pentru introducerea cărtilor funduarie este pre deplinu terminata: a) in comunele sedri'e judecatoresci din Székely - Udvárhegy, tienetore de judecatoria cercuale din Etéd, adeca in comunele: Alsó-Sófalva, Atyha, Bordos, Bözöd, Bözö Ujfalva, Cschéfalva, Csob, Enlaca, Etéd, Fel-ö-Sófalva, Körond, Körispatak, Küsmösd, Martonos, Parajd, Rava, Síklód, Székely-Széllás, Sznt-Demeter, Szolokma, Tarcsafalva, Tordásfalva, Váralya (firtos), Vecke;

b) în comunele sedriei judecătoresc din Gyergyó-Szent-Miklós, tinențor de judecătoria cercuale de acolo, adică în comunele: Gyergyó-Alfalu, Bélbér, Borszék, Csomafalva, Ditró, Domokosiu (Domok) Gyergyó-Szt-Miklós, Holó, Kilyénfalva, Remete, Salamás, Száthegy Tekerépatak, Télegyes-Baraszó, Ujfalú, Várhegy, Vaslab, Zsédánpaták.

c) în comunele sedriei judecătoresc din Csík-Széreda, tinențor de judecătoria cercuale de acolo, adică în comunele: Balábán, Borzova, Csicsó, Csík-Széreda (Mártonfalva), Csobofalva, Csormotán, Danfalva (Oltfalva), Delne, Göröcsfalva, Gyimes-felsőlok, Gyimesbükk, Gyimes-Középlök, Jenőfalva, Karcfalva, Madaras, Mádfalva, Mindszent, Pálffalva, Rákos, Szent-Domokos, Szent-Miklós, Szent-Tamás, Szentlélek (fitod), Szent-Mihály (Ajnád) Szépviz, Tapoca, Vasárcsi, Vérdatfalva (Somlyo) Zsögöd.

d) în comunele sedriei judecătoresc din Mureșiu-Vasaiarhei, tinențor de judecătoria cercuale din Sânmartinu că imputernicita cu afacerile în trebile cartilor funduare adică în comunele: Adamosiu, Bábahalma, Balauser, Bernadia, Bacna (Bonyha), Bord, Boziasiu, Besineu, Costelniou, Deagn, Sanmartino, Dimben, Subpedare, Agristev, Capaln'a, Gálfalva, Gogana, Vároly, Giulasiu, Hidnifaleu, Chirileu, Kerellő Szent-Pál, Chindulomiu, Tirineu mico, Cergicelu, Kinches, Coroiu, Coroiu-Sânmartinu, Lazdu, Lipindea, Sârrosiu, Mica, Cerghida, Chindulomare, Cucerdia, Sieulea, Odorhei, Pocea, Ieroutu, Futacu, Daia, Ciovacio, Székut, Suplaeu, Satolu nou, Ogra, Vajdakuta, Vidrátszeg; eschise din publicarea de acum remane comună Cetate de balta pentru întreprins'a regulare a proprietătilor, apoi comunele Abusiu, Cipau, Deiasiu, Harangláb, Craifaleu, Sionfaleu, și Saca, aflându-se hotarele acestora inca sub comasare.

e) în comunele sedriei judecătoresc din Hatieg și tinențor de judecătoria cercuale de acolo, adică în comunele: Silvasiulu de Josu, Boutierulu de Josu, Parkadinulu de Josu cu Cragnisiu Baitialaru, Balomiro, Baresdi, Brazova Baitia, Santamarie, Bosiorodu, Bucova, Ciopena, Demsiusiu, Silvasiulu de susu, Parkadinalu de susu cu Gauricea, Bautiarulu de susu, Gridu, Gontiaga, Hatisielu, Hobitia-Várhegy, Valcelele bune, Maria, Ciulamica, Carnesdi, Pestenitia, Clopotiva, Covrasiu, Chitid, Ocolicelu, Corpeny ou Lindsina, Lunkani, Riulu de móra cu Gureni, Suseni și Ostrovelu, Bretea unguresca, Maceiu, Ciula mare, Pesteana, Ostrovu mare și mico, (Nagy és kis Osztro) Nalácvád, Bretea romanescă, Pancinesdi, Poeny, Valcelele rete, Paclisa, Rio, Retisoru, Rusiu, Sacialu, Sanpetru, Valea-Sangeorgiului, Ohaba-Streuloi, Sangeorgiu, Strigy-Sacialu, Plopi, Tustea, Unciucu, Dilisa petrōsa, Orlea sub cetate Vâliora, Zaicanu: eschise din publicarea de acum ince remanu comunele: Mesteaanu, Totesd și Zejkfalva pentru ca în tresele inca nu s'a terminat.

f) în comună libera regia orasă-născă Sibiu, tinențor de sedria judecătoria cercuale din Sibiu, și de judecătoria cercuale de acolo.

g) în comună Vorperu tinențor de sedria judecătoria din Sibiu, împărțita judecătoriai cercuale din Nocrichiu.

Cartile funduare pre deplinu terminate a comunei mentionate, din preună cu registrele parceriale de posesiune și desemnului liniamentelor de aceleia tinențorii se vor transpune dela 1-a iunie 1874 la oficialele de carti funduare ordinate lângă judecătoriale mentionate sub II unde ale vede ale ori-cui e permis in orele oficiose.

II. Afacerile de carti funduare le provede:

1. Sedri'a judecătoria din Székely-Udvarhely pentru comunele enumerate sub I. a

2. Sedri'a judecătoria din Gyergyó-Szt. Miklos pentru comunele enumerate sub I. b.

3. Sedri'a judecătoria din Csík-Széreda pentru comunele enumerate sub I. c.

4. Judecătoria cercuale din Sânmartinu imputernicita cu afacerile în trebile cartilor funduare pentru comunele enumerate sub I. d.

5. Sedri'a judecătoria din Hatieg pentru comunele enumerate sub I. e.

6. Sedri'a judecătoria din Sibiu pentru comuna libera regia Sabiu, și pentru comună Vorperu, ambele enumerate sub I. f. și g.

III. Cu privirea la trebile și afacerile oficiose, care se voru incepe cu 1-a iunie 1874 la sia-care din judecătoriale susu însemnate se emitur ormatorele provocatori și dispozitioni:

1. Se provoca toté personele, cari in urmă vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autenticarei protocolelor cartilor funduare, său celu putien castigatu inca inainte de 1-a iunie 1874 credé ea potu sa pretindă vre-o îndreptare, întregire, descriere, adaugere, său stramutare in protocolele cartilor funduare, sia in privintia îcompunerei corpului funduarii său a relatiunilor de posesiune intabulate: ou aceste pretensiuni pâna inclusive la 31 Ianuarie 1875 cu atât mai verosu sa le insinuie, ou cătu la din contra acelui spre daun'a unui al treilea, care pre temeioului inscrierilor cuprinse in protocolele funduare, incepndu dela 1-a iunie 1874 va castigă cu creditia buna alte drepturi tabularie, nu se voru luă mai multu in consideratiune.

Aceasta insinuare are a se intinde pre toté drepturile de posesiune inca necuprinse in protocolele funduare, fără osebire, ca ore acelui in cartile vechi esite său ne esite din usu, ori in fasiuni funduare său alte cărti, fără să registre suntu cuprinse ori ba, și ori a intinsu o partidă in privintia transcrierei de posesiune a vre-unui bunu castigatu rogare la vr'o judecătoria, și judecătoria a decisu asupr'a acestei instantie, ori ba.

Deci indatorirea spre insinuare cade mai alesu pre toté acele persone, ale căroru drepturi de posesiune la comisiunea localisarei nici prin sine, nici prin representanti denumiti de comisiune s'au adusu in valoare; său cari nu au fostu in stare dupa regulele localisarei a-si legitimă afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de compozițiune in contră posesorului faptic astăzi prin comisiune si inscrisul in protocolele funduare; pretensiunea loru adusa inainte fia însemnată in protocolele funduare său in protocolulu generalu de perfractare, ori ba.

2. Mai de parte toté personele cari:

a) pre realitatele inscrise in protocolele funduare dupa detiermurirea prea inaltei patente de avicitate din 29 Maiu 1853 si-au adusu in valoare dreptulu de avicitate său de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insisită dreptu de proprietate, său căroru :

b) dupa otarirea aceliasi patente de avicitate li-se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptului de rescumperare pemnorale prin astă se provoca aceste pretensiuni pâna celu multo la 31 Ianuarie 1875 inclusive, spre incungurarea urmărilor de dreptu amintite mai susu sub punctulu 1, ale insinuă, si in casulu amintitul a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduarii, său dreptulu recastigatu pre calea legale spre strapunere in acelasi; iera in casulu b) dreptulu de respumperare pemnorale, ce li-se cuvine inca, spre însemnare in protocolulu funduarii a-lu legitimă cu documinte autentice.

3. Asemene toté personele, cari pre bunurile nemiscătorie inprotocalate, său si-au castigatu dreptu de priorită, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, însemnări si adnotatiuni, ori conserieri pemnorale judiciari, său pâna a 1-a iunie 1874 inca si voru cascigă, se provoca, aceste drepturi din scopulu inscrierii loru in fătua sarcinilor corporilor funduarie pâna celu multo 31 Maiu 1875 inclusive cu atât mai sigur ale insinuă, cu cătu la dio contra dreptulu priorită castigate mai inainte si-lu voru perde; pre cându din contra facendu insinuare la tempu cuvenit, dreptulu de antaeta cascigatu pâna la 1-a iunie 1874 i voru ramâne

in valoare facia si eu a cei castigatori si creditori ipotecari noi, cari au castigato dreptu de proprietate său de pemnu dupa diu'a acum mențiunata.

4. Acele pretensiuni, cari se băsădă pre deobligamintele urbariale, său alte referintie de acea natura, regulate prin patentă din 21 Iunie 1854 e data in fătua de legi imperiale, bucată LV. Nr. 151 suntu eschise dela provocările edicale spre insinuare si demonstrare, precum si dela perfractările obisnuite in urmă edictelor fără deosebire, sia acelui in protocolele de localisare prenotate, ori ba.

5. Terminil edictali prescris in aliniele precedinti, no admittu nici prorogare, nici justificare ori innoire de procesu.

6.) Publicatele protocole, funduare se voru consideră si conduce dela 1 Iunie 1874 incepndu că cărti funduarie conforme § 321 din codicea civilă generale; deci incepndu dela diu'a mentionata, drepturi noue de proprietate, ipoteca ori alte drepturi reali asupr'a bunurilor nemiscători introduse in ele, se voru poté castigă si transferi asupr'a altor'a, precum si a se sterge numai prin intabulare legală in acelă cărti, fără de a deroga ince pretensiunile asupr'a acestor bunuri nemiscători mai nainte castigate, insinuate si legitimate in termenul edictale.

7.) Prescriptele, după cari voru avé de a se îndreptă părțile si judecătoriale la imprimirea si executarea trebilor si afacerilor oficiose, însemnate in acestu edictu, suntu cuprinse in procesură transilvana pentru cărtile funduarie, emisa co ordinatiunea ministerului de justitia dto 5 Februarie 1870 (archivulu ordinatiubilor, anul 1870 fasciora I. si II.)

8.) Acei creditori, cari prin crearea transcriere aru suferi stricaciune cu privire la priorită pretensiunilor loru transcrise său transcriende, exceptiunile si satia cu un'a a trei'a persoana le potu realiză inca in siese luni dupa terminul defisptu in punctul 3, — adică pâna la finitulu lunei Novembre 1875 referescase acele exceptiuni la validitatea pretensiunilor, la incetarea, ori prioritătea loru. — Dupa decurgerea acestui termen, satia cu o a trei'a persoana nu se voru mai poté realiză asemene exceptiuni.

9.) Judecătoriale indicate sub II in afacerile loru voru intrebantă sigilul judecătoriai respective.

Clausă, in 14 Aprilie 1874.
Directiunea r. u. de cărti funduarie pentru Transilvania.

Espunerea de motive asupr'a conveniuniei pentru acordarea junctiunilor pre la punctele Predelu si Verciorovă.

(Urmare.)

Ea mai are si alte avantagie.

Lini'a dela Verciorovă percurge printre Carpati locuri mai putien riposte si inalte decâtua cea dela Brasovu. Prin urmare declinurile si declivitățile ei suntu mai putien forte că la lini'a de pre Prăhovă. Pre cându profitulu liniei dela Bucuresti la Temesioră nu presenta in generale o declivitate mai mare de nuia la sută, nici curbe de radie inferioare de 400 metri, lini'a dela Ploiesci—Brasovu va prezenta in unele locuri declivități cari voru trece 25 pentru mia, si curbe de mai putien de trei sute metri de radie.

Avantajila acesta topografic alu liniei dela Verciorovă este importantu. Atâtua caletorii cătu si marfurile au unu interesu positiv a preferi lini'a Verciorovă. Traficul ei devine si mai sicuro cându cugetămu ca două companie posedu lota lini'a dela Bucuresti la Pest'a prin Verciorovă, compania actionarilor drumului română si compania Staatsbahn din Austria.

Asia înțătu, in ceea ce privesce misarea liniei Verciorovă, ea va ave, din cauz'a distanței, totu traficul pentru Austria din România, cea mare si cea mica, la resarit de Bucuresti. Iera regiunea dela apus, si anume Moldova, si are relationile sele mai directu cu porturile dela Galati si Braila, si sub acestu ra-

portu traficul linielor noastre nu poate fi atinsu.

Resulta ore de aci ca lini'a dela Ploiesci la Brasovu prin Predelu (Tömös) va fi in conditiuni de inferioritate, si nu va fi productiva?

Nici decum.

Afara de traficul locale, care dupa cum amudis, este însemnatu, mai alesu prin proprietatea si producția crescenda ce se va desvolta la ocnele dela Teleg'a, acesta linia va luă, din diu'a intăia a circulației sale, însemnat'a si seculară miscare comercială care există intre Transilvania si România. Relațiile comerciale intre aceste țări, mai alesu cu industrială si laboriosă cetate a Brasovului, nu voru poté decâtua sa crească si sa se indoiescă in putinu tempo prin stabilirea unei linii ferate de comunicare. Acestu dura elementu de miscare si de prosperitate este ascuratul acestei linii.

Dara mai are si alte elemente, cari au o influență directă si asupr'a prospătării linielor noastre ferate. Aceste elemente constau in miscares de importu si exportu care are sa se stabileasca, printre linile noastre dela Transilvania Brasovu si o parte din Ungaria cu Marea-negrua, Odesa, Italia, Francia si Anglia.

In adeveru, distantia dela Brasovu la Braila, prin Ploiesci, este numai de 289 chilometri. Avendo astu felu deschisa calea spre Marea-negrua, Transilvania, care pâna acum era că inchisa, si va poté exporta in mari cantități totă produsele industriale si avutului seu pavimentu. Totu prin acesta cale ea va importa articole de consumație pentru Transilvania din media di a Europei, din Franța, Anglia, etc., articole cari nu potu sa le adoca astazi prin calea Pestei si Vienei, atât de lunga si constituitoare.

Prin oricare, România va servi de o cale mare, prin care se vor cobori in centrul si in mediu di a Europei sume de producții agricole, cari pâna acum nu potu trece Carpații.

O asemenea miscare este, cum amudis, de natura a asură prosperitatea liniilor noastre dela Predelu, sa marătraficul celei-lalte linii dela Ploiesci — Braila — Galati.

Asia dera, obiectiunile ce s'ară poté face din punctu de vedere economicu uneia sa altă a din aceste linii, cadu cu totul inaintea logicei, inaintea faptelor positive.

Preocuparea din punctul de vedere financiaru, ca prin construirea liniei de o sută chilometri, dela Ploiesci Predelu, si pînă unei garanții chilometricice, ne aru sdruncină poté financiale, nu trebuie asemenea sa ne ingrijescă.

Din ambele aceste linie de junctiuni trebuie sa constatăm mai intăiu ca numai acea dela Predelu său Tömös constituie pentru noi o nouă sarcina. Cea dela Verciorovă există deja concedata; numai Ungaria are sa construiască o nouă linie dela Temesioră prin Orsiovă la Verciorovă.

Apoi, lini'a dela Predelu, a cărei singura sarcina purtămu, are sa fie terminata si pusa in exploatare, că si cea dela Verciorovă, numai după patru ani dela ratificare. Pâna atunci dura nu vomu ave a portă sarcină anuităților.

Dara cum va sta positionea noastră financiară, după patru ani, in raportu cu drumurile de feru?

Este evidentă, mai intăiu, ca întrăga producție a liniilor noastre existente va crește, si ni va usiură multu sarcinile anuităților actuali.

Déca traficul de acum alu acestora linie, actuale in exploatare, produce 14,000 franci de receta bruta per chilometru, apoi trebuie sa admitemu ca si lini'a dela Pitesti la Verciorovă, care va fi terminata la finele acestui anu, va produce același venit. Aceasta nouă linie va contribui inca a mari traficul liniei dela Pitesti la Bucuresti, care astazi abia si acopere cheltuielile.

Nu este ince indoiela ca cu cătu tempu trece, cu atâtua traficul pre întrăga aceasta linie se va mari; astu felu inca după patru ani de acum inainte, producția intregei linii ferate pâna la Ver-

ciorov'a fiind multă mai însemnată, acăstă ne va cauza o diminuare în plată de anotătăi pentru vechia retia, care ni va ajuta la acoperirea nouă a anuitatea a liniei dela Ploiesci la Predelu.

La aceste creșteri naturale ale producției vechilor linii ferate în tempu de patru ani, se poate adăuga însemnată economia, ce va potă realiza administrația rețelei actuale a drumurilor ferate, îndată după deschiderea liniei dela Temisiora la Verciorov'a, prin estimarea cu care va cumpără prin Banatul materialul combustibile și sinele (railurile) nove, precum și prin prețul avantajios cu care ea va potă vinde totu în Banatul sinele vechi. Tote aceste economie constituiesc însemnante avantajie care vinu în favoarea tesaurului public, micsorându anuitățile de platit.

Asia-dara, prin productivitatea liniei vechi și economiile cauzate prin liniele nove de juncțiuni, tesaurul nostru și ușurează sarcinile vechi, astfelu în cătu dopa patru ani, se poate purta altele nove.

Dara linia insasi dela Ploiesci la Predelu și Brasovu are și ea să produca, de către numai multă celu putință cătu linii elementale ei de producție. Este dara positivă ca această producție să micsoreze în o bună proporție anuitatea de a se plati de statu.

Déca apoi ierăsi vomu cogăta ca mai suntu și alte sarcini ale statului, cari au sa se micsoreze său sa se stingă pre căti-va ani, cum este, de exemplu: anuitatea drumului de feru dela București la Giurgiu, în cifra de 2,010,000 franci, care incetăza în anul 1876, înțelegemul lesne ca statul va fi fără jena, în poziție de a plăti anuitatea liniei Predelu, care se aprețea de omeni competenți ca nu va trece preste trei milioane franci.

Déca la aceste considerații vomu mai adăuga și altele de o ordine generală, cum este marimea avutelor și întinderea transacțiunilor comerciale prin legături directe și regulate cu tota Europa, dezvoltarea morale și materiale a terei, creșterea avutiei și creditului public, prin aceea a avutiei și a creditului privat: déca dicu, vomu consideră tote aceste fenomene, care s'au ivită în tote terile care s'au aflată în fazele în care suntemu noi, vomu intielege, totu atât de lesne, ca costul legăturelor liniilor noastre ferate cu ale altor state, în locu de a apesa financiile noastre, voru fi unu midilou mai multă de ușurintă a loru.

Astfelu, dloru deputati, suntu convinsu și dvōstra că și noi, aprețiați ca această convenție ce vi presentăm, subserisa de delegații ambelor governe, corespunde la cele mai positive interese ale terei.

Votandu aprobarea ei, vomu face să inceteze isolarea drumurilor noastre ferate, vomu asigura productivitatea loru, vomu asociă România într'un mod direct cu miscarea cea mare comercială din tota Europa, și vomu corona, că sa dicu astfelu, operă cea mare a cestuielor drumurilor de feru române, operă care este a d-vostra insive, căci d-vostra alti fostu chiamati anii trecuti, a dă soluție acestei mari cestuii.

Ministrul secretarul de statu la deparțamentul afacerilor straine.

(Romanul) B. Boerescu.

Voci din publicu.

Sub acestu titlu astămu în nrulu 126 al diariului de sicu „S. D. Tagblatt“ o corespondință ce tratează afacerea bisericei dela St'a Treime din Brasovu. Ne vedemul indemnati a reproduce acestu articulu cu atâtă mai vertosu cu cătu corespondințele romanu reflectandu la unu articulu tendențiosu dălucideză afacerea această din punctu de vedere istoricu și pre basea soldă a dreptului. Eata articulu:

„Dle redactoru! În nrulu 102 alu pretiuitului diariu ce-lu redigatu, a spa-

ruto cu datulu Brasovu finea loi Aprilie o „voce din publicu“, care e menita nu numai a surcă o umbra asupră românilor brasoveni, dară a și seduce opinionea publică asupră unui procesu bisericescu ce decurge între români și grecii din Brasovu aproape de unu secolu.

„Sperez ca semtiul de dreptate și ecuitate alu on. redactioni mi va permite să facu în interesulu adevărului, că avocatul alu românilor în procesulu din cestiu, unele observații objective de aperare, în fătă in care s'a facutu și ataculu.

„Vocea din publicu se despupăza în decurgerea corespondinței in vocea unui avocatul forte zelosu alu grecilor, care in focul luptei forte adese dă cu bătă in balta și s'i bate jocu de publicu prin neadeveruri manifeste.

„Căci e unu neadeveru manifestu cându celu „mai bine informatu“ sustine opinionea, ca români brasoveni suntu comunisti fără posesiune, cari pismuindu-le grecilor avută avere considerabilă a bisericei loru aru voi bucuru să o răpsă la sine.

„Români brasoveni ce e dreptu nu suntu Rothschildi dară totusi nu trebuie să se spăria punendu-se in comparațiu cu nabovii greci din Brasovu.

„Acesti români seraci suntu acci'a cari in anul 1832, disgustati de securile grecilor esira salvo jure din biserică, ce eră unu bună comună alu loru și alu grecilor și cari neprimindu nici o desdaunare pentru biserică și avere loru au înfintat din poterile loru proprie o capela bisericescă și au adunat unu fondu bisericescu considerabilu.

„Acesti români înfatisiati de niscescămeni fără posesiune au înfintat iera din propri'a loru potere unu gimnasiu ce le face tota onoreu și e fal'a Brasovul.

„Si totu români brasoveni suntu și cei din suburbio (Schicu) cari posiedu biserică Stuloi Nicolau, ce intrece cu avută sea biserică din cetate, pre care grecii o pretindu de posesiune exclusiva a loru.

„Dara ce au facutu grecii cei bogati pentru scopuri publice? Mie nu-mi e altu ce-va cunoscutu decătu pote ca ei administrăza in modu speculativu și nu totu-déun'a corectu, fără controla legală o avere considerabilă ce n'au casigat'o prin meritul loru propriu ci o aflare gală, asiā precum au fostu donata de către straini pre sém'a bisericei spre scopuri de benefacere, și ca ei tindu să se sustină in această administrări fără nici unu dreptu și de acă înainte.

„Căci nu e corectu cându curatorii bisericei impromuta avere fără cautiune reală pre lângă cambie ceea ce la casu de lipsă voi potă sa și dovedescu.

„Si de se compută interesele de 8% bisericei in asemenea măsură, este o întrebare care numoi prin o revisione a societelor bisericescă se va pută rezolvă.

„Aici nu se tratăza de cestiuene averei bisericescă, căci noi scimă forte bine ca această avere nu este nici a grecilor nici a românilor, ci a bisericei insasi că persoana morale, care, și administrația in mănuile ori și cui, se poate folosi numai spre scopurile pentru cari a fostu destinata de către piii fundatori.

„Se tratăza aici mai multă de întrebarea, de potu sa sia priviti români brasoveni și acum in er'a libertătiei și a egalei indreptătiri că și mai insinuă nomai de membrii tolerati și neegală indreplatită ai unei biserici greco-orientali ce există in sensu unei cetăți sasesci? Său să se bucură in patria loru propria cu privire la o biserică destinată pentru toti credinciosii greco-orientali fără diferență de naționalitate, asiā dara la (biserica) confesiunale, inca totu de mai putine drepturi decătu o mănu de asiā numite familie grecesci carpite laolaltă din tote părțile imperiului turcesc?

„Cumca biserică greco-orientală cestiuata dela st'a Treime s'au înfintată că una confesiunale se va potă vedea din cele ce urmăzează.

„Preoum in alte multe cetăți comerciale, asiā a existat și in Brasovu o asiā numita compania gréca pri-vilegia de comerciu care su-

protejată cu privilegii bisericescă și comerciali.

„In puterea acestor privilegii compania de comerț ce constă din suđitorii bisericescă a avută in interiorulu cetății Brasovu, capela bisericescă, pentru care ei putea să aducă pre prototul loru din Grecia, și această (capela) era subordonată până la cele spirituale episcopului greco-oriental.

„Acăstă capela a statu in posessiunea companiei grecescă până la anul 1786/7.

„Acăstă fortă a bisericei fu delaturată prin edictulu de tolerantia alu lui Iosifu II.

„De ore ce afară de companistii — comercianți cari n'au potutu să cetățieni austro-ungari, au mai es'statu in Brasovu și alii comercianți greco-orientali de naționalitate româna, grăe și bulgara cari erau cetățieni in Brasovu (ei se numescu pre sine in documentele fundaționale cives graeci ritus disuniti) și de ore ce acești comercianți cetățienesci n'au avută nici o biserică până la Iosifu II, ba nici ca le-au fostu iertatua sa ală, asiā densii se folosira de er'a josefină spre a înfintă in anul 1785/6 pentru sine și in contrastu cu capela companiei in interiorulu cetății Brasovu o biserică confesiunale civilă.

„Se astă in acte trei petiții pentru a se concede înfintarea bisericei. Cea dintâi e compusa in limb'a româna, petenții se numescu comercianți greci și români (fundatorii inca suntu insisi subscrise in petiție) și se rogă pentru a li se concedă înfintarea unei biserici gr. or. civile in interiorulu cetății Brasovului. A doua inca e compusa in limb'a româna, petenții se numescu macelari români și spriginescu dorintă comercianților greci și români. Petiținea a treia e compusa in limb'a latina și e protejată cu toate subscrizerile celor două petiții anterioare, adeca suntu subscrise de comercianții greci și români, și de macelari români.

„In urmă acestei petiții magistratul a ordinat conserierea familiilor, cari aveau sa se tiana de biserica nou înfintată. Această conscripție oficială ce constă primă comunitate bisericescă la St'a Treime in interiorulu cetății Brasovului, se astă in acte și cuprinde exclusiv pre acei capi de familia, cari au subscrisu cele două petiții dintâi și la oală a treia petiție, adeca: comercianții români și greci civili și macelari români, cu unicul adausu, ca să se conscriu și veduvă româna Apostolovă.

„Acesti comercianți români și greci impreuna cu macelari români au formatu deci la înfintarea bisericei primă comunitate bisericescă; asiā dara pentru această comunitate bisericescă s'a concesu și înfintată această biserică.

(Va urmă)

O propaganda pretinsă intre români și Turci.

Sub acestu titlu aduce diariul din Bucuresci „La Roumanie“ următorul articulu:

„Diariul de Constantinopol „Tracie“ a publicat in numerulu seu din 14/26 Mai a. c. o corespondință din Castoria, depă care M. Apostolu Margarite, nepotu alu renomitu-lui Averchie, aru și missionariu și agintele alu unei propagande românescă in Vlakho-Clisoura, unde pre putințu aru și lucra spre a nimici monopolele panelenistilor, cari voiescă a grecisă pre români. A intelese insusi și dă și celor-o-i alti români sa intielegă, ca intindindu-se odata dominanța străină in Macedonia, Epiru-Tesalia, și prin urmare asupră românilor elementulu loru indata s'ară mistos și nimici de naționalitatea dominanta.

Dominanța otomană e pentru ei (români) cea mai mare asigurantă și cea mai solidă garantă a existenței și a conservației limbii și naționalității loru. Otomanii nici odata nu si-au batotu capul a converti popoarele și naționalitățile, ce le-au subjugat. Pentru această predica elu Românilor a și credinciosi și devoti imperiului otoman: pentru aceea

nesce in Vlakho-Clisoura, unde nu suntă decătu români.

„Ei bine! Déca unu investitoru românescu se qualifica de agintie ală propagandei, carele invetă pre români românesc, și lucra pentru că români suntu, ce nume aru trebui să se dea investitorilor greci, cari că nisecă parasite se impună in comunele românescă, invetă aici grecescă pre copiii cei mici de români, cari nu sciu nici unu covetu din limb'a această, tortură și intuneca spiritualu acestor copii prin darea de lectiuni din ceteră, calculă și catechismu într-o limbă ce ei nu o înțielegă, și i opresce a vorbi între sine limb'a loru materna, silindu-se a grecisă cu toate medilăcele ce le stau in putere.

„O propaganda, sia religioasă, sia politică, trebuie să propage principiile sale; asiā d. e. o propagandă creștină trebuie să se facă între popoarele necrestine și viceversa. Totu asiā s'ară pută dice și despre o propagandă politică. Déca aru voi români să facă propaganda, nu o aru face între români, cari suntu români, pentru ca a romanisă pre români, a grecisă pre greci, aru și unu lucru superfluu, voi dice chiar absurd.

„Cu toate acestea să admitemu, ca investitorul M. Apostolu Margarite, român de origine, carele invetă pre români românesc, după cum dice corespondințele diariului grec, este agentul unei propagande românescă. Corespondințele acum numitului diariu, invetatorul din Castoria și confratii sei, cari invetă său mai bine impună românilor limb'a grăe și se silescu a-i grecisă, nu suntu ei agentii propagandei panhelenismului, a ideei cele mari a restaurației imperiului de Josu?

„Corespondințele „Tracie“, carele pretinde a sei secretele familiei și particularilor, dice că cunoște scopul călătoriei lui M. Apostolu Margarite: dă seie elu ca sor'a acestuia cu cei doi prunci ai ei se astă in România de unde M. Apostolu Margarite trebuie să-i aducă la Vlakho-Clisoura? Cătu pentru parte ce aru și luat M. Apostolu Margarite la statistică românilor se vede că numai corespondințele dela „Tracie“ aru doar să-lăsă incriminez; pentru judecată sănătoasă și de ajunsu sa intielegă, ca a face statistică unui popor, este a face serviciu publicului și sciinție.

„M. Apostolu Margarite nu face propaganda, ci elu face opoziție și împedează panelenistica, cu carea paralizează acțiunea (grecilor) la români; face o contra propaganda, și eata cum:

„Se scie, că români din Macedonia, din Epiru, Tesalia, Albani, erau totalmente castigati de greci, că cari faceau cauza comună, ce dicu, ei lucrau pentru interesul grecilor cu multă mai multă că insusi grecii; exemplu, familiele: baronul Sin'a, român din Moscopole in Albani; Tochiti'a, român din Metiovo pe Pind, într Epiru și Tesalia, Dumba, român din Vlakho-Blati, (in Macedonia), Coletis, român din Calariti in Epiru, Ar-sachi, Hagi Petro...; fără de sănge și banii românilor regatul Greciei; poate, că nici nu aru existat.

Ei bine! M. Apostolu Margarite considerandu, că a-si perde limb'a și naționalitatea sea e a degeneră, și nepotindu suferi, că patriotii și chiar fiii soi sa degenereze devenindu greci, M. Apostolu Margarite vorbesce, scrie și lucra spre a nimici monopolele panelenistilor, cari voiescă a grecisă pre români. A intelese insusi și dă și celor-o-i alti români sa intielegă, ca intindindu-se odata dominanța străină in Macedonia, Epiru-Tesalia, și prin urmare asupră românilor elementulu loru indata s'ară mistos și nimici de naționalitatea dominanta.

Dominanța otomană e pentru ei (români) cea mai mare asigurantă și cea mai solidă garantă a existenței și a conservației limbii și naționalității loru. Otomanii nici odata nu si-au batotu capul a converti popoarele și naționalitățile, ce le-au subjugat. Pentru această predica elu Românilor a și credinciosi și devoti imperiului otoman: pentru aceea

i indemna a nu crede vorbelor frumos se generositatii panelenistilor, cari prin tota mediloca posibile cauta a-i grecisa, adica: a-i iing hiti; elu citeza adese ori cuvintele poetului: „Timeo danos et dona ferentes“.

Tilisc'a 1 Iunie 1874.

Este, speru, tuturor in deobste cunoște, ca in un'a din siedintele de primavera s'a adus in diet'a Ungariei clasul cu inceputul an. 1876 sa se introduca si in statul nostru „mesurile metrice.“ Cumca prin introducerea acestor mesuri tota clasele poporului se voru vedea catu de tare si aproape atinse, este afara de ori ce indoiela. Cu deosebita comerciul are sa capete de totu alta fatia.

Dara apoi ore scol's, ea sa privesta aceasta schimbare, aceasta reforma mare cu ochi indiferenti?

Nici decum; caci ea trebuie numai sa tienă pasu egalu cu spiritul de progresu introdus in vieti'a poporului, ci inca sa-si elupte rangul de conducatoriu pre cale a pregresului. Apoi despre aceea o reforma din cestiane este ea ore unu semnu de progresu, sau nu? credu ca e de prisosu a mai disputa — sciint'a de multo si a datu verdictul.

Dara problem'a mea nici nu este de a me dimite in discussiuni teoretico-scientifice, cu atatu mai pucinu, cu catu o altare discussiune aru pretinde nu numai tempu si spatiu mai multu, ci poate si facultati mai mari decat cu suntu acelea, de cari dispunu eu.

Scopulu rendurilor de fata este ca prin ele sa atragu in catu-va a-tentiu'ea on. mei colegi ca sfandu cu care se pasiesca ore-carri dintre densii in publicitate cu unu „tractatu practicu asupra sistemului metricu“ cu deosebita privire la invetiatorii si scolele poporale. Si acesta cu atatu mai curendu, cu catu cu inceputul an. scol. venitoru dupa modesta mea parere aru fi de a se propune si in scolele nostre satesci.

Iera pentru de a o pota acel'sa se cere dela invetiatoriu ca sa fia mai intaiu' elo in chiaru cu obiectul ce vrea a-lo propune. Apoi scimu ca parte mare dintre actualii invetiatori fiindu-ca pre tempulu candu densii s'a pregatit pentru carier'a invetatorasca poate nici amintire nu au fostu de „sistemul metricu“ si de materialu inca dora no pre dispunu dd. invetiatori ca sa-si pota procuru opuri speciale in asta directiune, pre candu d. e. „Tel. Rom.“, fiindu ca in cele mai multe comune se platesc din lad'a bisericei*) si astfel are intrare si la invetiatoriu, aru pota duce multa lumina in scola — prin invetiatoriu.

Afara de acea mai vorbesce pentru propunerea mea de susu inca si imprejurarea ca e consultu ca pre catu numai se poate, fara de a pericolita invetiamantul sa se sustiena in scola ore-carri „uniformitate metodico-didactica.“

La casu candu din un'a seu alta causa acelu „tractatu“ aru ramanea totu numai unu „piam desiderium“ invetatorescu, eu asiu mai recomandu unu altu espediente poate dora mai acceptabilu.

S'a desbatutu multu in diuaristic'a de tota nuantile o aparitiune, unu fetu ce apartine mai cu sema secului nostru. Suntu reuniunile. A mai vorbi per longum et latum de reunioni si conferintie preste totu si in specialu de cele invetatoresci mai ca aru insemnă „aduce apa in Dunare.“ Necesitatea loru e evident si scopulu sublimu.

Aci deci, in conferintie, inca aru fi locul ca sub decursulu sessiunei de vera dia astu tempu in fia-care cercu conferintialu sa se adopere cate unu invetia-

*) Se pare ca d'ta conchidi dela comun'a unde te aflu la acele mai multe comune; bine aru fi sa fia si cum dici dta.

toriu core pre catu se poate intrunindu scientia teoretica cu rutin'a practica aru tien' colegilor sei prelegeri formale asupra mesurilor moderne introducande, asupra sistemului metriu si inainte de tota asupra sistemului decadnic pre care se baseza si celu metricu, incopciindu firesce si frangerile decimale cari voru deveni si ele unu obiectu forte cercetatu.*)

Astfelio urmându-se in fia-care cercu conferintialu oru duce totu insolu dintre invetiatori cu sine acasa notiuni esacte despre mesurile introducande si prin acele aru pota folosi nu numai elevilor sei in scola, ci chiaru si locuitorilor din comunele in cari suntu stationati, servindu-i prin acces de multe pagube ce eventualmente aru pota proveni din nesciint'a loru (a poporului rom.) si din rafinari'a conlocuitorilor cu cari vin si in necurmata atingere. Asa sa fie!

Ioachim Munteanu
invetiatoru prim. la scola
popor. din Tilisc'a.

Nr. 104/pres. — 1874.

A n u n c i u .

Conformu conclusionei luate in siedint'a comitetului Asociatiunei transilvane din 12 Maiu cal. nou a. c. § 48, adunarea generala a Asociatiunei transilvane pentru anul curint 1874 se va tienie la 10—11 Augustu cal. nou a. c. in opidulu Dev'a.

Ceea ce prin acel'sa, in sensulu §§-loru 14, 21 si 25 din statute, se aduce la cunoscinta publica.

Dela presidialu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a popularei romane.

Sabiul in 13 Iunie c. n. 1874.

Iacobu Bolog'a m/p.
vice-presedinte.
Ioane Rusu, m/p.
secret. II.

V a r i e t a t i .

** Mai alu. Dumineca au serbatu pompierii si tragatorii la semnu de aici din locu maialulu loru in Dumbrava. Publicul a fostu forte numerosu. Petrecerea a fostu in se conturbata de ploua, carea spre sera, intre fulgere si tunete, s'a descarcatu in abundantia asupra Sabiului si a dumbravei. O alta nenorocire mai este de a se aminti cu ocazia acestei si adeca, ca o pusicatura de pusica a fostu asa de nenorocita incat a lovitu pre unu cetatiu de a ametitu.

** In comitatul Ungu fometea domnesce in asa mare gradu, catu adunarea comitatenta de acolo in lun'a acesta s'a vedutu constrinsa a rogata pre ministrul de financa, ca incasarea contributiunei pre unu anu sa o sistiedie.

** Cani au devenit in cetatea nostra o plaga a publicului. In decursulu septembriei trecute a avutu unu singuru medicu de a tracta pre 5 pacienti, musicati de cani.

** In Iassi nu sunta mai multe decat 48 biserici ortodoxe, suntu ince 58 sinagogi israelitice. Mare trebuie sa fia dura persecutiunea jidovilor in Romania.

Locu deschis.

Protopopiatul gr. or. Turda superioara.

Domnule redactoru! Bine voiti a da locu in pretiuitul diuariu ce diregati urmatelor:

In nr. 40 alu pretiuitului „Tel. Rom“ pag. 139 a aparutu uno articlu do Ibanesci 13 Maiu, in carele espunendu numerole contributorilor marinimosi din Ibanesci pentru fratii nostrii din Elisabetopol'e, p. Dimitru Cornea, adaug: „de ore-ore in anii trecuti la indemnul nemoritorului Archipastorius Andrei inca au fostu conferatu crestinii mei la fondulu bisericilor serace, mai tardu ince convingandu-se din pretiuita fofia „Tel. Rom.“ cari au publicatul profetele, ca din totu tractulu Turdei su-

*) Per tangentem fia amintit, ca in librarii se afla tabele de parete carii infatiseaza fideli mesurile cele noue dupa forma si marimea loru legale.

periore s'a administru la fondulu pomenu numai 8 fl. v. a. adeca, optu fl. v. a.; pre candu numai din ofertele benevoile a crestinilor nostri din Ibanesci s'a fostu adunatul spre acelu scopu si de la cimitir'a ce o avemu la dispusitione“. — „Crestinii nostri suntu zelosi si au revna de a ajutora bisericile serace, numai deca suntu convinsi ca sa-si intrebuinteze spre scopu destinat.“

De ore-ore din Octobre 1872 subscrisulu porta administratur'a acestui tractu si de ore-ore cuvintele citate ale p. D. Cornea tintescu asupra siefului tractualu, carele ca organu alu prea Ven. Consistoriu archid. stringe si administrarea astfelui de colecte, si prin urmare tintesou chiaru asupra subscrisului — ceea ce se vede si din impregiurarea ca d-sea n'a avutu incredere in subscrisulu, ci a trimesu colecta facuta directe on. redactiuni a „Tel. Rom.“ spre publicare — si de ore-ore subscrisulu este strainu de ori-ore abusu in ducerea oficiului seu ca sieful alu tractului acestui'a, — asa provoco pre P. Dimitr. Cornea a declarat publice, in care anu, si sub care sieful tractuale s'a intemplatu aceea ce espune d-sea, dandu publicitatieri si cuitant'a, ce dice ca o are la dispusitione.*)

Ripa de Josu 29 Maiu 1874.

Vasile Popoviciu
administatoru ppescu alu
tractului Turdei superioare.

*) Corespondint'a din cestiu'ea s'a publicat in absenti'a redactorului, si suplinitorul acestui'a, nefindu-i cunoscute imprejururile cele detestabile din tractul prot. alu Turdei superioare, in bun'a credintia a primitu o in colonele nostre. Regretam pasigiu acelu suspicios din corespondint'a lui D. Cornea, care poate dada ansa la certe publice zadarnice. Credemus in se satisfac P. Adm. prot., a carui caracteru puru si zelut pentru biserica si scola ni este cunoscute, prin publicarea declaratiunei asa cum amu publicat'o, caci si asa dlu D. Cornea este obligat a se declarat si a publica cuitant'a cestiu'ea, ceea ce deca nu aru face si aru dice insusi sentint'a. — In corespondint'a s'a publicat 16 fl. 50 cr. iera noi amu primitu numai 16 fl., ne rugam de chiarificare. Red.

Raportu comercial.

Sabiul 16 Iunie n. Grani 7 fl. 47 xr. frumosu, 7 fl. 13 xr. mestecatu, 6 fl. 80 xr. cualit. infer.; secar 4 fl. 93 xr. pana 4 fl. 67; orzu 4 fl. — ovesu 2 fl. pana 1 fl. 93 xr.; cuciunzu (porumb) 4 fl. — xr.; cartofi 2 fl. 13 xr. galat'a austriaca.

Caneap'a 20 fl. maj'a.
Linte 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu 1 fl. 25, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—10 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—22 cr. p., de porcu 28 xr. Ursorea 79 xr. pana la 1 fl. 20 cupa.

Burs'a de Vien'a.

Din 4/16 Iuliu 1874.

Metalicele 5%	69 40
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	74 80
Imprumutul de statu din 1860...	107 75
Actiuni de banca.....	990 —
Actiuni de creditu	218 50
London	112 —
Obligationi de desdaunare Unguresci	74 90
" " Temisiorene	74 50
" " Ardeleanesci	71 80
" " Croato-slavone	78 —
Argintu.....	106 —
Galbinu	— —
Napoleonu d'auru (poli).....	8 94

Nr. 1192 Pl.
cons.

Concursu.

Pre bas'a conclusului Venerabilului Sinodul archidiecesanu din 13 Aprilie a. c. Nr. protoc. 44 referitoru la ocuparea postului profesoralu pentru agronomia la Institutul archidiecesanu pedagogico-teologic din Sabiu, cu inceputul anului scolaristic 1874/5, — prin acel'sa se publica concursu.

Cu postulu acesta este imprenutu unu salaryo anualu de 600 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă catedra din cestiu'ea suntu politii a-si substerne Con-

sistoriului archidiecesanu pana la finea lui Iuliu a. c. st. vechiu concursele loru instruite cu documentele următoare:

- a) ca sunta de nationalitate romani de religiunea greco-orientale;
- b) ca au conduitu moralu si politica buna;
- c) ca au calificatiunea receruta pentru postulu acesta.

Sabiul din siedint'a Consistoriu lui archidiecesanu plenariu, tienuta in 4 Maiu 1874.
(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Lelese cu siliile Sohodolu — Ronca mare, se scrie prin acel'sa concursu, cu terminul pana in 30 Iunie a. c. c. v.

Emolumentele suntu:

In miera, canonica portiune 12 jug. pamentu aratoriu si senatii, si dela 100 familie biru, catu 25 cr. in bani, ori in naturale.

In filii, dela 155 familie biru, catu o mertea de ovesu in natura, ori pretinutul acestui'a in bani, — in fine stola usitata din intrég'a parochia, totu aceste comunitate in bani dau venitul unei parochie de a III clasa.

Doritorii de a ocupă acel'sa parochie au a-si substerne recursele loru instruite in sensulu „statutului organicu“ pana la terminul indicat, la subscrisulu.

Dev'a in 30 Maiu 1874.

In contilegere cu comitetul parochialu.

Ivanu Papiu,
protopresb.
(2—3)

Nr. 1192/Pl. — cons.

Concursu.

Pentru conferirea a donoru stipendiul nou create din fundatiunea Mogaiana, unulu de 500 fl. v. a. pentru unu asculatoriu de scientificele technique la vre-o Universitate afara din patria, si altulu de 100 fl. v. a. pentru unu gimnasistu, — se scrie prin acel'sa concursu pana la finea lui Iuliu a. c. st. v.

Competitorii la aceste stipendi au a-si substerne Consistoriului archidiecesanu pana la terminul indicat cererileloru instruite cu atestatul de botezu, ca suntu de religiunea gr. or. cu atestatul scolasticu despre sporiu facutu in studii in semestralu din urma alu acestui anu scolaru; cu atestat de paupertate; in fine mai alaturandu in inteleisu'ul conclusului sinodului archidiecesanu din 1871 Nr. prot. 120 si unu reversu, cumca dupa absolvirea studielor voru servi in patria celu putinu 6 ani, din contra voru rebonificat sum'a ajutorului primutu.

Competitorii, cari voru documenta, ca se trag din familiile fericitului fundator, a in Domnulu adormitului Episcopu Vasiliu Mog'a, — avendo de altintre conditionile amintite, voru fi conformu unei clausule fundationale — ceteris paribus — preferati.

Sabiul, din siedint'a Consistoriului archidiecesanu plenariu tienuta in 4 Maiu 1874.
(3—3)

Edictu.

Georgiu Dimitriu Dinu, carele de trei ani, a parasit o necreditantia preleguita sea socia Mari'a Bucur Silea, ambi din Vulcanu, se citidea prin acel'sa in terminu de unu anu de dile, de adi inainte, a se infatisa inaintea subscrisului scaunu ppescu, caci la din contra, procesulu matrimonialu asupra-i pornit, se va decide si in absentia lui.

Scaunulu protopopescu alu Branului. Zernesti, 24 Maiu 1874.
Ioanu Metianu.

(1—3)